

Kontrollutvalg 2. nov 2022

Inderøy kommune som byggherre

- Hvordan sikrer kommunen seg at leverandører i byggeprosjekt oppfyller krav til arbeidsmiljø og lønn for sine ansatte osv?
- I prosjektet Inderøy helsebygg ble det gjennomført en sjekk av lønns og arbeidsvilkår som planlagt.
 - Kontraktsfestet rett til å gjennomføre
 - Varslet ved oppstart at det vil bli gjennomført
 - Stikkprøver på 3 fag/underleverandører
 - Alt planlagt og igangsatt før uropatroljen meldte sin interesse.

- Arbeidstilsynet gjennomførte et tilsyn med Inderøy kommune som byggherre i 2020.
 - Kontroll av om kommunen som offentlig oppdragsgiver bidrar til at tariffavtaler og lønns- og arbeidsvilkår overholdes.
- Under tilsynet ble helt konkret kontraktsgrunnlaget for Inderøyheimen og Oppvekstsenter vest gjennomgått for å vise hvordan kommunen hadde tenkt å jobbe med problemstillingen, og for å få innspill på forbedringer før utlysning. I møtet fikk kommunen gode tilbakemeldinger på kontraktsgrunnlaget og planlagte kontroller i kontraktsperioden.
- Kommunedirektøren har slått seg til ro med en slik kvalitetssikring av kommunens rutiner og avtaleverk fra myndigheten på området.

Tilsyn fra Arbeidstilsynet 2020

Oppsummering av tilsynet

I tilsynet fant vi ikke brudd på regelverket vi mener det er nødvendig å følge opp videre.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere om offentlig oppdragsgiver bidrar til at arbeidstakere i virksomheter som utfører tjenester og bygge- og anleggsarbeider på vegne av det offentlige, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler.

Utgangspunktet for tilsynet er forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter (heretter kalt "forskriften"). Forskriften stiller krav til kommunenes inngåelse og oppfølging av tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter, hva gjelder lønns- og arbeidsvilkårene for kontraktspartens ansatte.

Tilsynet ble innledet ved at Arbeidstilsynet ba om dokumentasjon knyttet til kommunens plikter etter forskriften. Deretter gjennomførte vi et videomøte der vi gjennomgikk kravene i forskriften, oppsummerte det vi hadde funnet i dokumentasjonen og hadde en dialog med kommunen om relaterte problemstillinger.

3.1 Lærlingeklausul

Det er et krav at totalentreprenøren og hans underleverandører, for relevante fagområder for dette prosjekt skal være tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning.

For dette prosjektet skal det benyttes lærlinger innen fagområdene tømrer, betong, blikkenslager og elektro. Disse lærlingene skal benyttes fast i hele byggeperioden.

3.2.1 Vilkår om bruk av

Leverandøren skal sørge for at det vanskeligstilt person.

Begrepene funksjonshemmede og og departementets veileder til det r

Personen(e) skal delta i arbeidet m

Personen(e) skal arbeide i den stillingsprosent s

Personer som tilfredsstillers samlebetegnelsene ansatt på ordinære vilkår i bedriften vil ikke tel

Personer kan enten ansettes ordinært eller gå på varig tilrettelagt arbeid (VTA eller VTO) i skjermet eller

B.3.9 Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- **B.3.13 Revisjon**

Byggherren, eller ekstern revisor engasjert av byggherren, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

ansaffelsesforskriften § 8-8 og departementets veileder til det nye anskaffelsesregelverket

B.3.11 Krav om betaling fra bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

passer, tilsvarende anvendelse for bestemmelsene i pkt. 3.2.1 og 3.2.2 over.

Leverandøren har varslingsplikt ved endringer.

2.14 Byggherrens rett til kontroll

(20.2) Tillegg:

Byggherren har rett til innsyn i totalentreprenørens kvalitets-, int av styringssystemet for øvrig og regnskap som kan ha betyd kontrakten. Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspek Totalentreprenøren skal vederlagsfritt yte assistanse ved slikt i sluttoppgjøret.

B.3.8 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i og

B.3.7 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til lov om skatteforvaltning § 7-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer nedover i kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller

INDERØY HELSEHUS 12.09.2019

3.5 Krav til lønns og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

Forskrift om allmenngjort tariffavtale.

Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkårene menes lønn, arbeidstid, ferie, pensjon, trykkeløst og trykkeløst tillegg, herunder overtidstillegg, skift- og kost og losji, i den grad slike

vilkårene for egne arbeidstakere, lysningene skal dokumenteres ved bankutskrift. Dokumentasjonen skal

alle underleverandørers ansatte som

B.3.3 Krav om faglærte håndverkere

n av kontraktsarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og e (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt erfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er oner som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i atordningen if. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-

B.3.4 Lærlinger

Det er et krav at leverandører er tilknyttet en lærlingordning og at en eller flere lærlinger deltar i ntraktarbeidet innenfor bygg- og anleggsgagnene, jf. forskrift om plikt til å stille krav om i offentlige kontrakter.

ikten gjelder i tillegg følgende:

v kontraktsarbeidet skal minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk

- Sak fremmet med bakgrunn i flere innmeldte saker fra innbyggere som opplevde endring i hva som ble brøytet etter anskaffelse av ny entreprenør på roden Sakshaug.
- Før denne anbudsrunderen ble kontraktsgrunnlaget digitalisert til en karttjeneste kommunen bruker. Ingen endringer gjort i omfanget av veger fra tidligere grunnlag på «papir»
- Etter å ha mottatt tilbakemeldinger fra innbyggere, gikk kommunedirektøren gjennom tilgjengelig dokumentasjon for å avdekke årsak til avviket mellom anbudsgrunnlaget og innbyggernes forventninger. Kommunedirektøren benyttet seg blant annet av:
 - Reguleringsplaner
 - Kontraktsgrunnlag fra tidligere anbud
 - Statens vegvesens karttjeneste vegkart.no
 - Hovedplan veg fra 2012
 - Samtale med tidligere ansatte i kommunen
 - Annen tilgjengelig dokumentasjon.
 - Kommuneadvokat

Sak HU Natur 7/22

- Tilpasninger innen vinterdrift – justeringer i sist utlyste konkurranse

Forhold til vegloven

- Kommunal veg – En veg som er åpen for alminnelig ferdsel, og som vedlikeholdes (sommer og vinter) av kommunen.
- Grunneier er ikke relevant her. Vegeier er bruker av vegen. Vegeier og grunneier har ingen direkte sammenheng.
 - Kommunal veg kan ligge på privat grunn
 - Privat veg kan ligge på kommunal grunn
- Kommunestyret avgjør fullt og holdent om en veg skal opprettholdes som kommunal veg. En nedleggingsvedtak regnes ikke som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven da offentlig veg er et allment gode, ikke en rettighet den enkelte har.

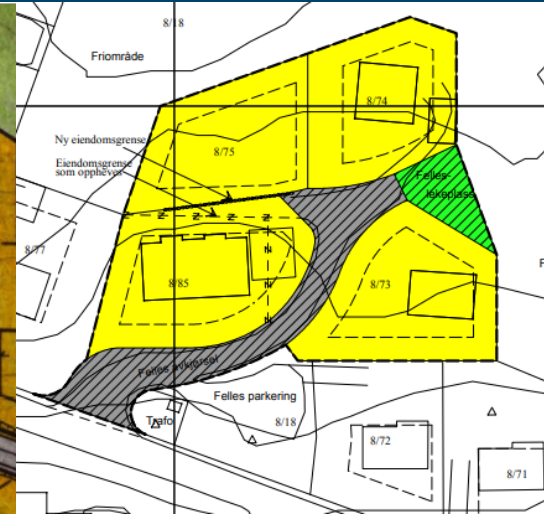
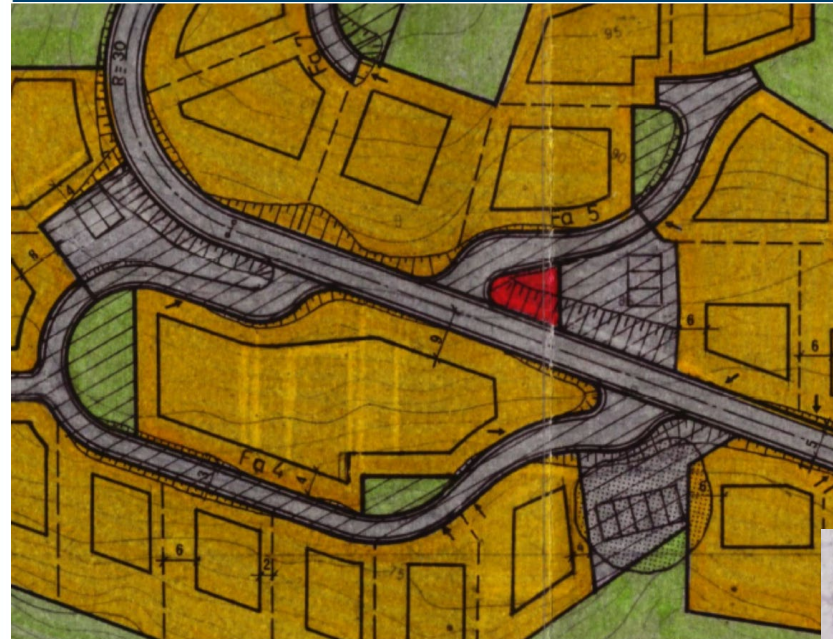

Sak 7/22

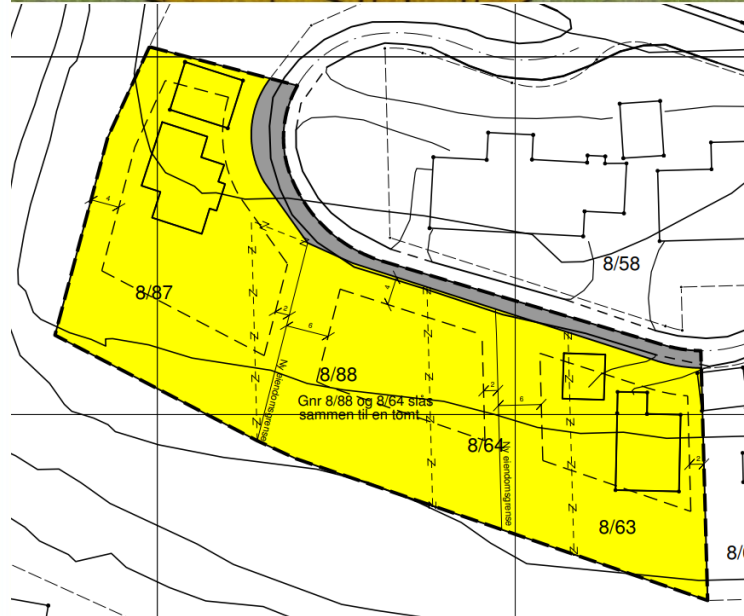
- Det ble laget et vedlegg som gjennomgår hver enkelt veg det har kommet inn melding om avvik fra innbyggere
- Følgende veger var meldt inn før saken ble behandlet:
 - Kvistadbakkan 67-77
 - Kvistadbakkan 34
 - Vangsvegen 12-18
 - Trøavegen 24-30
 - Årfallvegen 75 og 77
 - Einhaugen 26,28 og 34
 - Nessveet 2-6
- Kommunedirektøren gjorde en vurdering av om disse vegene skulle vært med i grunnlaget eller ikke, og la saken fram for utvalget for å få eventuelle korrigeringer på sin vurdering av status på vegene.
- Saken inneholdt ingen nedleggelse av kommunal veg, kun stadfestelse av status som privat basert på tilgjengelig dokumentasjon.

Kvistadbakkan 63-77

- I alle versjoner av reguleringsplaner kommunedirektøren har funnet, så er denne vegbiten regulert som felles avkjørsel.
 - I opprinnelig reguleringsplan av 1984, er hovedvegene reulert etter Bygningsloven §25 «trafikkområder (offentlig)». Skraverte veger er etter BL §26 «felles avkjørsel»
 - I revidert plan for aktuell veg av 2000, er vegen regulert som felles avkjørsel etter Pbl §25, 2.ledd (Som en sammenligning er den kommunale vegen i en tilgrensende plan regulert som «offentlig trafikkområde» etter Pbl §25, 1.ledd nr 3.
 - Kommunedirektøren kan ikke se annet enn at reguleringsplanene vedtatt av kommunestyret angir denne vegbiten som «ikke offentlig», og dermed privat. Det er rimelig å anta at dersom kommunestyret hadde ment at denne vegbiten skulle være kommunal, så hadde de benevnt den som offentlig veg i plan, slik som de andre vegene.

3. TRAFIKKOMRÅDER (OFFENTLIG)	
	KJØREVEG
	GANG- OG SYKKELVEG / FORTAU

BL. § 26. ANDRE BESTEMMELSER	
	FELLES AVKJØRSEL
	FELLES PARKERINGSPLASS
	FELLES LEKEOMRÅDE

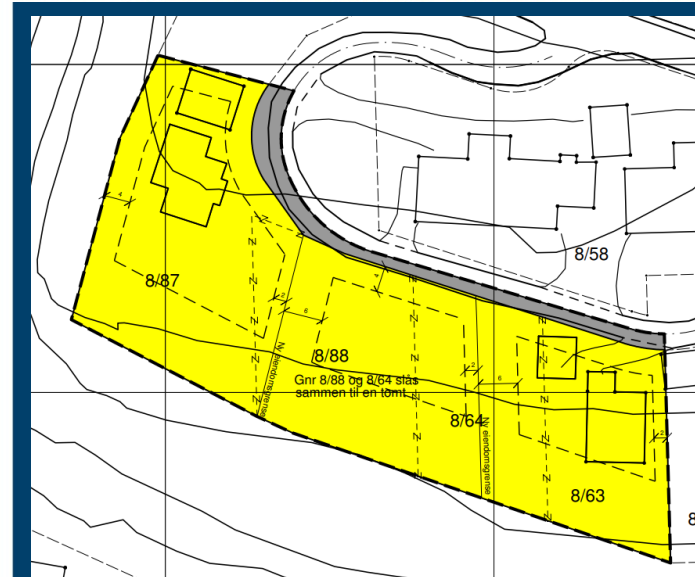
Fellesområder (Pbl. § 25, 2. ledd)	
	Felles avkjørsel
	Felles lekeplass

Offentlige trafikkområder (pbl. § 25,1 ledd nr 3)	
	Kjøreveg

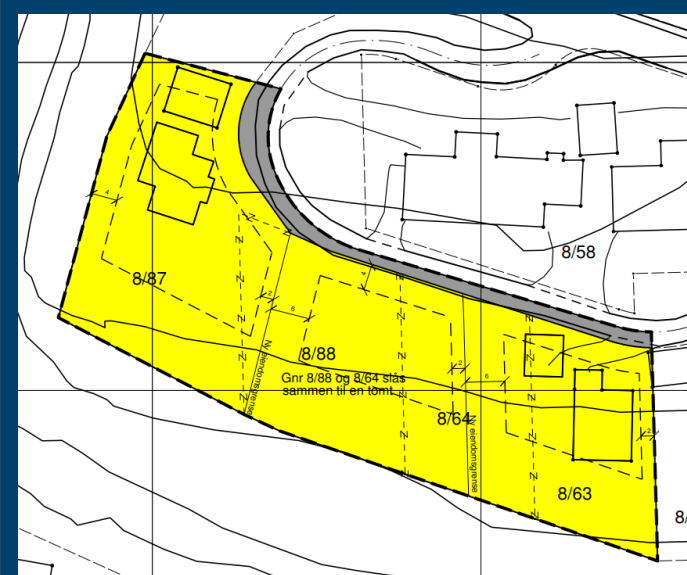
Kvistadbakkan 63-77

- Kommunedirektøren har intervjuet tidligere teknisk sjef (60-tallet til 1997) for å belyse eventuelle årsaker til avvik fra plan.
 - Vedkommende var tydelig på at aktuell vegbit var privat, i likhet med en vegbit øverst i feltet (til nr 81 og 83)
 - Han var og tydelig på at rundkjøringene i feltet, som også er skravert som felles avkjørsel, var tatt opp som kommunale i etterkant av at planen ble vedtatt.
Tilsvarende for to andre veger i feltet.
- Reguleringsplan for Kvistadbakkan fra 2006 for vestre rundkjøring bekrefter informasjonen fra tidligere teknisk sjef angående denne rundkjøringen. Her er vegen regulert som Kjøreveg under Offentlige trafikkområder.
- Informasjonen om rundkjøringene samsvarer og med alle anbudsgrunnlag KD har funnet, og Hovedplan veg. Kommunedirektøren har dermed ikke funnet grunnlag for å betvile at rundkjøringene er kommunal veg med bakgrunn i skravert område i opprinnelig reguleringsplan.

Kvistadbakkan 63-77

- I Hovedplan veg fra 2013 er ikke denne vegbiten å finne i veglista. Denne planen er vedtatt i kommunestyret.
- Vegen er ikke listet opp eller med i kartet i brøyteanbudet hverken i 2015-2021 eller 2010-2014
- Basert på antall meter veg for Kvistadbakkan i anbudet for 2008-2010, er ikke vegen med i grunnlaget (kart ikke funnet)
- I og med at vegen ikke er med i anbudsgrunnlagene for vinterdrift de siste 10 årene +, kan en ikke si at kommunen har betalt for brøyting av denne vegen.
- I og med at kommunen har det som krav at entreprenør skal være villig til å ta på seg brøyting av tilgrensende private vegger, har ikke kommunen reagert på at samme entreprenør har brøytet private vegger.
- I anbudet for 2010-2014 var det oppgjør etter medgått tid, og KD hadde ingen god oversikt eller kontroll på hva som ble brøytet og til hvilken standard. KD kan dermed ikke være sikker på at kommunen ikke har betalt for brøyting av disse vegene, til tross for at det ikke var med i kontrakten.
- Fra 2015 har det vært fastpris på oppdragene.
- Basert på tilgjengelig informasjon og dokumenter har KD konkludert med at denne vegbiten er privat, og har vært privat. Det vil si ingen endring i status. Kommunen har ikke kostet vinterdrift siden 2015, og i prinsippet ikke fra 2008 heller.

- I Kvistadbakkan var det opprinnelig i reguleringsplanen tenkt at ingen skulle kjøre bil til boligen sin. Det var satt av areal til felles garasjeanlegg/P-plasser rundt om i feltet
- Denne tanken ble aldri gjennomført, og boligeierne i feltet fikk lov av kommunen til å anlegge garasje på egen tomt, og flere av vegene ble tatt opp som kommunale (KD har ikke funnet igjen vedtak på opptak av veg)
- Beboere i feltet mener kommunen skal brøyte og vedlikeholde disse P-plassene da de er på kommunal grunn.
- Boligfeltene er ofte delt fra av et hovedbruk. Enkelttomter deles fra og selges, mens restarealet ofte blir liggende igjen på hovedbruket. Her finner en alt fra veger (private og kommunale, friområder, og i dette tilfellet felles parkeringsareal.
- KD kan ikke se at dette er kommunalt ansvar hverken om det hadde vært foran garasjeporten på tenkte garasjeanlegg, eller nå som tilgjengelige parkeringsplasser for beboere og besøkende i feltet.
- Arealet er stilt til disposisjon til denne funksjonen. Det pålegger ikke kommunen som grunneier vedlikeholdsplikten.
- KD kan ikke se at dette er offentlig parkering på linje med f.eks. P-plasser ved rådhuset, eller i Øvergata.

Kvistadbakkan Parkeringsareal

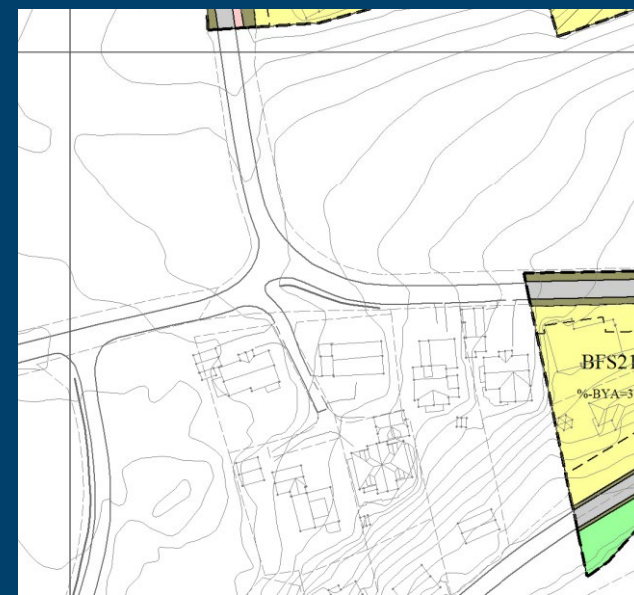
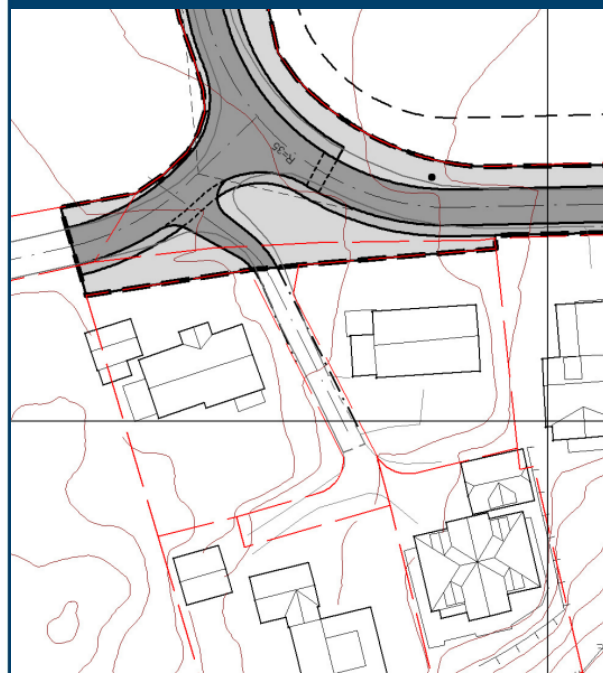
Kvistadbakkan 34

- Avkjøring og parkeringsplass til Kvistadbakkan 34 er utskilt i egen tomt, eid av «huseierforeningen Kvistadbakkan 32/34»
- Eiere av 32 har tinglyst rett til å benytte arealet til biloppstillingsplass.
- Kommunedirektøren mener det er klart at dette er et privat areal som eies og driftes av eierne av 32 og 34.
- Kommunen er eier av 34, og omfattes av arealet gjennom sitt eierskap av eiendommen.
- Dette gjør ikke arealet til kommunal veg eller plass.
- Plassen var ikke med i anbudene fra 2010 eller 2015, men er blitt brøytet av kommunens entreprenør.
- Det har ikke vært noen kostnadsfordeling mellom 32 og 34.
- Eierne av 32 melder nå at de ikke har vært kjent med at de er eiere av arealet. Dette er informasjon som selgere av 32 opp igjennom, skulle informert sine kjøpere om.
- Kommunedirektøren konkluderer med at dette ikke er, eller har vært kommunal veg. Det vil si ingen endring i status.

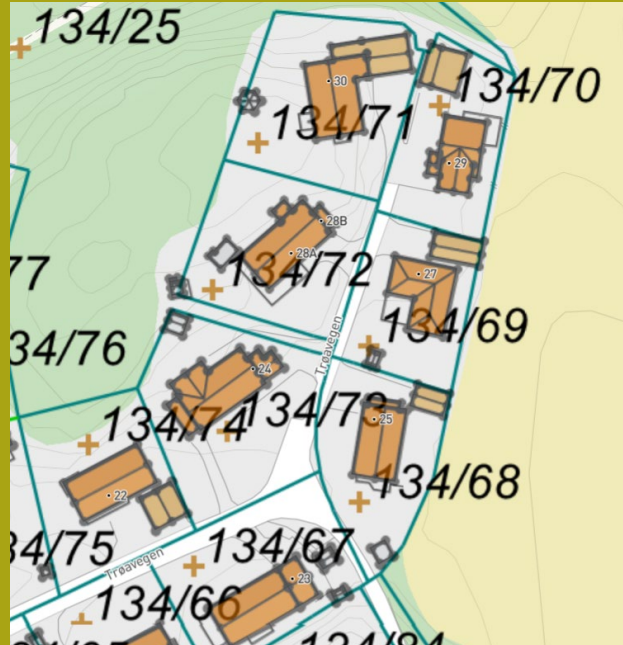

- I slettet reguleringsplan for området, lå vegen inne som «avkjørsel»
- Veggen ligger på kommunalt «restareal» fra hovedbruket.
- Veggen er ikke med i Hovedplan veg, og ikke i anbudsgrunnlaget fra 2010 eller 2015
- Veggen virker å være med i anbudsgrunnlaget fra 2008, uten at KD har funnet ut hvorfor det ikke er videreført
- Beboere viser til at kommunen bekostet asfaltering da det ble gjort.
- I gammel reguleringsplan for Straumen sentrum fra 2009 er vegen utenfor planområdet, men de første meterne er med, og merket som kommunal.
- I ny plan fra 2017, er dette området utenfor planområdet.
- Det er vanskelig å konkludere basert på tilgjengelige data. Hovedplan veg av 2013 er av nyere dato enn reguleringsplanen fra 2009, og anbudsgrunnlagene er basert på denne hovedplanen, og forarbeidet til den. Rent formelt legger da vedtakene i Hovedplanen premissene for vurderingen, noe som tilsier at vegen er privat.

Vangsvegen 12-18

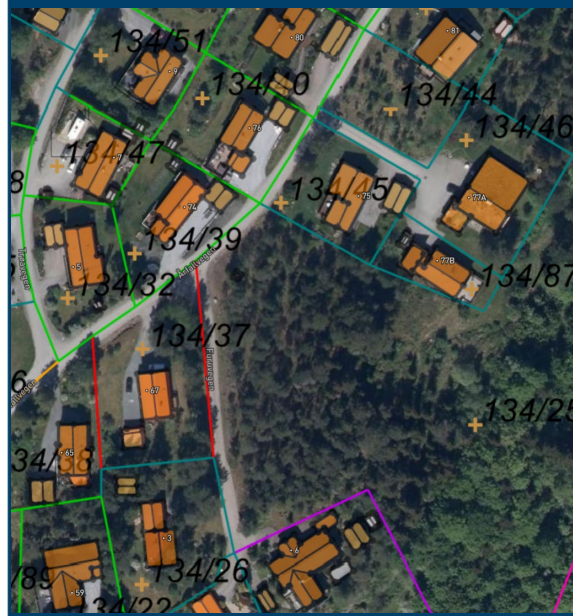
Trøavegen 24-30

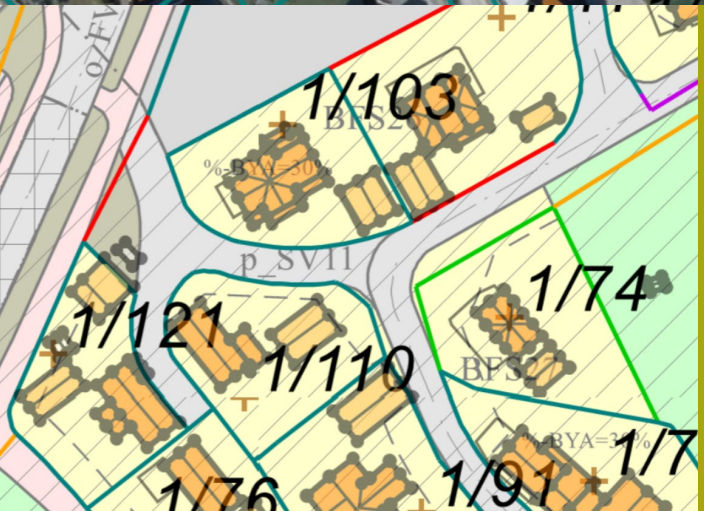
- Innerste del av Trøavegen var regulert som felles avkjørsel i reguleringsplanen for Røsetberga (slettet plan)
- Veggen er ikke i veglista i Hovedplan veg.
- Veggen har ikke vært med i anbudsdokumentene for 2010 eller 2015.
- Veggen virker å være med i anbudsdokumentene i 2008, uten at en har funnet ut hva som har skjedd fram til 2010.
- Tidligere teknisk sjef mente denne veggen var privat, og alltid har vært det.
- Det er ingen snumulighet i enden av veggen. Snuplass er der kommunedirektøren mener kommunal veg ender. Veggen fremstår som en smal adkomst til boligene.
- KD konkluderer med at veggen er og har vært privat – ingen endring.

Årfallvegen 75 og 77

- I slettet reguleringsplan for Røsetberga, lå vegen inne som «felles avkjørsel». Den har helt tydelig en annen klassifisering enn Furuvegen som går til 3 boliger litt lenger sør i feltet.
- Veggen ligger på areal til boligen innenfor. Beboer i enden av vegen viser til at eiendomsgrensen er feil ihht oppmålingsbrev.
- Beboer viser til at kommunen alltid har driftet denne vegbiten («i 50 år»)
- Veggen er ikke med i Hovedplan veg, og ikke i anbudsgrunnlaget fra 2010 eller 2015
- Veggen virker å være med i anbudsgrunnlaget fra 2008, uten at KD har funnet ut hvorfor det ikke er videreført
- Tidligere teknisk sjef mente vegen er privat veg.
- Basert på tilgjengelig dokumentasjon konkluderer KD med at vegen har vært privat, og fortsatt er det. – ingen endring.

Einhaugen 26, 28 og 34

- Veggen er regulert som privat i reguleringsplan for Straumen fra 2009
- I ny plan fra 2017 er den skravert på samme måte i plankartet.
- Veggen lå inne som gangveg i anbudene fra 2010 og 2015, før anbudsdokumentene ble korrigert ihht reguleringsplanen.
- Veggen er adkomst til 3 boliger via kommunal veg Einhaugen med oppkjøring på nordsiden av Einhaugen (fra Strandvegen)
- Veggen er regulert til privat veg, og KD forholder seg da til at den er privat. – ingen endring

- Veggen er regulert som privat i reguleringsplan for Straumen fra 2009
- I ny plan fra 2017 er den skravert på samme måte i plankartet.
- Veggen er ikke med i hovedplan veg.
- Veggen har ikke vært med i anbudene fra 2010 og 2015.
- Veggen er adkomst til 4 boliger via kommunal veg Nessveet. Den har og fungert som en snarveg ned til gangveg, selv om det er bygd ny gangveg parallelt med denne. Snarvegen er ikke vist i reguleringsplanen.
- Basert på tilgjengelige data konkluderer KD med at veggen er, og har vært privat. – ingen endring

Nessveet 2-8

- Kommunedirektøren har i aktuell sak basert seg på tilgjengelig dokumentasjon for å kvalitetssikre innmeldte veger sin status som privat veg, i samsvar med de siste års anbudsgrunnlag for vinterdrift, og det nyeste digitaliserte anbudsgrunnlaget.
- Basert på dette arbeidet la KD fram saken for politisk behandling i HU natur som en kvalitetssikring av at en har oppfattet status på vegene som riktig.
- Utvalget vedtok at kommunen skulle stå for vinterdrift av nevnte veger ut sesongen 21/22 for å gi beboerne en anledning til å innrette seg.
- Kommunedirektøren skulle ha dialog med beboerne før neste vinterdriftsesong, men dette arbeidet har kommet for seint i gang, og det kunne med fordel vært gjennomført allerede våren 2022. På grunn av kapasitetsutfordringer i sektoren, har det beklageligvis blitt skjøvet på.
- Kommunedirektøren kan ikke se at §5 og 7 i velgloven er relevant i denne saken, da utgangspunktet for saken er at vegene har vært private, og fortsatt er det.
- Kommunedirektøren har ikke klart å finne ut når vegene eventuelt ble tatt opp, og eller lagt ned som kommunal veg. Men det er et klart holdepunkt i veglisten i Hovedplan veg vedtatt i 2012, der samtlige av vegene kommunen har tatt på seg driftsansvaret for er listet opp. Her er alle vegene i en samlet ny kommune gjennomgått.

Oppdragsgiver
Inderøy kommune

Rapporttype
Hovedplan veg

2012-08-15

INDERØY KOMMUNE

HOVEDPLAN VEG

RAMBOLL

Kommunestyrevedtak 2015-2017

- Kommunestyrevedtak desember 2015 – budsjett 2016
- Rådmannen foreslo å legge ned 8 konkrete kommunale vegger. Kommunestyret vedtok:
 - **«Omklassifisering av kommunale vegger gjennomføres ikke der det bor fastboende»**
- Kommunedirektøren kan ikke se annet enn at vedtaket er rettet direkte til foreslått tiltak om å legge ned 8 konkrete vegger, og at vedtaket er at ingen av disse 8 vegene skal legges ned dersom det bor fastboende der.
- Tilsvarende sier vedtaket at vegene skal legges ned dersom det ikke bor fastboende der. 1 av disse vegene hadde ikke fastboende, og ble lagt ned som kommunal veg med bakgrunn i dette vedtaket.
- Ingen relevante vedtak i budsjett 2017 eller 2018.

Vedtak i Kommunestyret - 11.12.2015

- Inderøy kommunes driftsbudsjett for år 2016 med økonomiplan og handlingsplaner 2016 - 2019, vedtas med bindende virkning for virksomhetsområdene i henhold til spesifisering i budsjettdokumentet av 6.11.2015 kapittel 6:
 - Fellesområder
 - Politisk virksomhet
 - Fellesadministrasjon, plan og landbruk
 - Oppvekst. Skoler og barnehager
 - Helse, omsorg og sosial
 - Kultur og fritid
 - Eiendom og kommunalteknikk tjenester
 - Vann og avløp
 - Næring

Med følgende endringer:

- Kommunestyremøter avholdes på dagtid
- Omklassifisering av kommunale veier gjennomføres ikke der det bor fastboende
- Det gjennomføres ikke reduksjon i kjøkkendrift men det arbeides med omstilling
- Det avsettes ikke en ekstra million i lønnsreserve, beløpet anvendes til å styrke

